

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. kovo 4 d. Nr. 21RE-171

(AG-22/06-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso (Komisijos posėdžio pirmininkas), Ingos Morkvėnienės (pranešėja) ir Žydrūno Plytniko, sekretoriaujant Asmuo X, dalyvaujant pareiškėjo Asmuo X atstovei advokato padėjėjai Asmuo X, atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos įgaliotam atstovui Asmuo X,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu, naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas (per vaizdo konferenciją), išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Asmuo X skundą atsakovui Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos duomenys neskelbtini rašto Nr. duomenys neskelbtini „Dėl paklausimo nagrinėjimo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas Asmuo X (toliau – ir pareiškėjas) skundu prašo Komisijos panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir Departamentas) duomenys neskelbtini raštą Nr. duomenys neskelbtini (Komisijos pastaba: rašto antraštė „Dėl paklausimo nagrinėjimo“) (toliau – Raštas) ir įpareigoti Departamentą atsakyti į pareiškėjo duomenys neskelbtini paklausimo esmę, nurodant duomenys neskelbtini skundo nagrinėjimo statusą; tuo atveju, jeigu paaiškėtų, kad dėl duomenys neskelbtini skundo nebuvo imtasi įstatyme numatytų veiksmų dėl skundo išnagrinėjimo, įpareigoti Departamentą imtis įstatyme numatytų veiksmų dėl duomenys neskelbtini skundo – duomenys neskelbtini skundą perduoti nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui.

Skunde nurodo, kad pareiškėjas duomenys neskelbtini nutarimu administracinio nusižengimo byloje Nr. duomenys neskelbtini (ROIK duomenys neskelbtini) (toliau – duomenys neskelbtini Nutarimas) buvo patrauktas administracinėn atsakomybėn Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 542 straipsnio 2 dalies pagrindu. duomenys neskelbtini Vilniaus miesto apylinkės teismui per Departamentą buvo pateiktas pareiškėjo skundas dėl duomenys neskelbtini Nutarimo (toliau – duomenys neskelbtini Skundas). Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini nutartimi administracinio nusižengimo byloje Nr. duomenys neskelbtini (toliau – duomenys neskelbtini Nutartis) pareiškėjo skundas dėl duomenys neskelbtini Nutarimo tenkintas iš dalies – duomenys neskelbtini Nutarimas panaikintas ir byla grąžinta Departamentui, kurio pareigūnai įgalioti atlikti administracinio nusižengimo tyrimą. duomenys neskelbtini, t. y. Vilniaus miesto apylinkės teisme dar esant nagrinėjamai bylai dėl Departamento duomenys neskelbtini Nutarimo, priimtas Departamento nutarimas dėl administracinio nusižengimo Nr. duomenys neskelbtini (toliau – duomenys neskelbtini Nutarimas dėl atnaujinimo). duomenys neskelbtini Nutarimu dėl atnaujinimo Departamentas, vadovaudamasis ANK 658 straipsnio 1 dalies 4 punktu ir 5 punktu bei 661 straipsnio 5 ir 6 dalimi, nutarė atnaujinti bylos ROIK Nr. duomenys neskelbtini administracinio nusižengimo nagrinėjimą ir savo iniciatyva panaikinti duomenys neskelbtini Nutarimą. duomenys neskelbtini Vilniaus miesto apylinkės

teismui per Departamentą buvo pateiktas pareiškėjo skundas dėl Departamento duomenys neskelbtini Nutarimo dėl atnaujinimo (toliau – duomenys neskelbtini Skundas). duomenys neskelbtini gautas Departamento kvietimas atvykti pateikti paaiškinimus dėl kvietime nurodytų aplinkybių. duomenys neskelbtini, nesulaukus duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo rezultatu, Departamentui ir Vilniaus miesto apylinkės teismui pateiktas pareiškėjo duomenys neskelbtini paklausimas dėl duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo statuso. duomenys neskelbtini Vilniaus miesto apylinkės teismo raštu Nr. duomenys neskelbtini pareiškėjas informuotas, kad Lietuvos teismų informacinės sistemos duomenimis, pareiškėjo duomenys neskelbtini Skundas Vilniaus miesto apylinkės teisme nėra nagrinėjamas ir jame gautas nebuvo. Skundžiamu Departamento Raštu pareiškėjas informuotas, kad duomenys neskelbtini Skundas išnagrinėtas Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini Nutartimi. Taigi Departamentas neatsakė į pareiškėjo paklausimo esmę – pateikė informaciją dėl kito pareiškėjo teikto ir Vilniaus miesto apylinkės teismo išnagrinėto skundo (pareiškėjas duomenys neskelbtini paklausimu teiravosi ne dėl duomenys neskelbtini Skundo, o dėl vėlesnio – duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo statuso). Vilniaus miesto apylinkės teismui per Departamentą teikti duomenys neskelbtini Skundas ir duomenys neskelbtini Skundas yra skirtingi skundai, kuriais buvo skundžiami savarankiški Departamento nutarimai. duomenys neskelbtini Skundas Vilniaus miesto apylinkės teismui per Departamentą buvo teiktas dėl Departamento duomenys neskelbtini Nutarimo, kuriuo pareiškėjas buvo patrauktas administracinėn atsakomybėn ir buvo išnagrinėtas Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini Nutartimi. duomenys neskelbtini Skundas Vilniaus miesto apylinkės teismui per Departamentą buvo teiktas dėl Departamento duomenys neskelbtini Nutarimo dėl atnaujinimo, kuriuo Departamentas, esant teisme nagrinėjamai bylai dėl duomenys neskelbtini Nutarimo teisėtumo, savo iniciatyva panaikino duomenys neskelbtini Nutarimą ir pareiškėjo atžvilgiu nepagrįstai atnaujinio administracinio nusižengimo bylą.

Taigi Departamentas bet kokiomis priemonėmis, nesilaikydamas teisės aktuose nustatytų procedūrų ir reikalavimų, siekia patraukti pareiškėją administracinėn atsakomybėn. Pirmajame procese priimtas Departamento duomenys neskelbtini Nutarimas buvo panaikintas duomenys neskelbtini Nutartimi. Antrajame pradėtame procese dėl duomenys neskelbtini Nutarimo dėl atnaujinimo pateiktas duomenys neskelbtini Skundas taip ir liko neišnagrinėtas. Dar daugiau, Departamentas, esant nepabaigtam antrajam procesui, pradėjo ir trečiąjį patraukimo administracinėn atsakomybėn procesą (trečiasis procesas šiai dienai pristabdytas pareiškėjui pateikus rašytinius paaiškinimus, kad naujo proceso inicijavimas, esant neišnagrinėtam duomenys neskelbtini Skundui, yra neteisėtas ir negalimas).

Pareiškėjas duomenys neskelbtini paklausimą Departamentui teikė dėl duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo statuso. Paklausime nurodė, kad duomenys neskelbtini Skundą Vilniaus miesto apylinkės teismui per Departamentą pateikė el. būdu, skundo pateikimo ir jo gavimą Departamente patvirtina el. susirašinėjimo komunikacija, tačiau nesulaukė žinių dėl jo nagrinėjimo statuso.

duomenys neskelbtini Skundas Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini Nutartimi išnagrinėtas nebuvo. Vilniaus miesto apylinkės teismas duomenys neskelbtini Nutartyje nurodė, kad: „teismas sutinka su pareiškėjo atstovės nuomone, kad toks sprendimas [duomenys neskelbtini Nutarimas dėl atnaujinimo] negalėjo būti priimamas, jau prasidėjus teisminei skundo [duomenys neskelbtini Skundo] nagrinėjimo procedūrai, nes šioje stadijoje administracinio nusižengimo teiseną yra perduota teismui, kuriam ir tenka pareiga įvertinti priimto nutarimo [duomenys neskelbtini Nutarimo] teisėtumą ir pagrįstumą (ANK 641 straipsnis). Jokie procesiniai sprendimai bylą ne teismo tvarka nagrinėjusioje institucijoje nebeturėtų būti priimami, kol teismas nebaigs teisenos, numatytos ANK XXXVI skyriuje <...>. Tačiau skundą nagrinėjantis teismas neturi įgaliojimų naikinti ar keisti minėtą duomenys neskelbtini Migracijos departamento nutarimą [duomenys neskelbtini Nutarimą dėl atnaujinimo]“. Tokia Vilniaus miesto apylinkės teismo pozicija yra pagrįsta – duomenys neskelbtini Skundu skūstas savarankiškas Departamento nutarimas – duomenys neskelbtini Nutarimas dėl atnaujinimo – ir tai yra atskiro ginčo objektas (Vilniaus miesto apylinkės teismo byloje buvo vertinamas duomenys neskelbtini Nutarimo teisėtumas). Taigi Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini Nutartimi buvo išspręstas tik pareiškėjo duomenys neskelbtini Skundas. Pareiškėjo duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo rezultatai pareiškėjui ir šiai dienai nėra žinomi. Todėl

Departamento Raštas naikintinas, įpareigojant atsakovą atsakyti į pareiškėjo duomenys neskelbtini paklausimo esmę – nurodant duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo rezultatus ir pateikiant dėl duomenys neskelbtini Skundo priimtus procesinius sprendimus pareiškėjui susipažinti.

Departamento duomenys neskelbtini Nutarime dėl atnaujinimo buvo nurodyta jo apskundimo tvarka, su kuria susipažinęs, pareiškėjas pateikė duomenys neskelbtini Skundą Vilniaus miesto apylinkės teismui per Departamentą.

ANK 622 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad: „Skundas dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje paduodamas per šį nutarimą priėmusią instituciją. <...> Institucija per penkias darbo dienas, jeigu įstatymuose nenustatytas kitas terminas, skundą dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje kartu su byla persiunčia atitinkamam apylinkės teismui elektroninių ryšių priemonėmis, registruotąją pašto siunta arba pateikia tiesiogiai teismui“. ANK 625 straipsnyje įtvirtinta pačios institucijos sutikimo su skundu teisė, numatant, kad: „nutarimą administracinio nusižengimo byloje ne teismo tvarka priėmusi institucija, nepažeisdama šio kodekso 622 straipsnio 2 dalyje nustatyto [penkių darbo dienų] termino, gali visiškai ar iš dalies sutikti su skundu dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje, panaikinti skundžiamą nutarimą ir, netaikydama šio kodekso 616 straipsnyje nurodytų procedūrų, priimti naują nutarimą išnagrinėtoje administracinio nusižengimo byloje“. Taigi atsakovas, gavęs duomenys neskelbtini Skundą, turėjo pareigą priimti sprendimą dėl jo pats arba perduoti šį skundą nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui. Departamento neveikimas pažeidžia pareiškėjo teises.

Pareiškėjas iki šios dienos nėra informuotas apie duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo rezultatus. Pareiškėjas mano, kad Departamentas neįgyvendino jam tenkančios pareigos imtis veiksmų įstatyme nustatyta tvarka ir terminais dėl duomenys neskelbtini Skundo.

Pareiškėjas, susipažinęs su atsakovo atsiliepimu šioje byloje, pateikė Departamento pareiškėjui siųstą pranešimą apie administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimą duomenys neskelbtini 15:00 val., kuriuo siekia paneigti atsakovo atsiliepime išdėstytą poziciją, jog duomenys neskelbtini Nutarimas dėl atnaujinimo „nesukėlė Pareiškėjui jokių teisinių padarinių“ ir „nepažeidė pareiškėjo teisių“. Su tuo pareiškėjas nesutinka.

Komisijos posėdyje pareiškėjo atstovė palaikė skundo Komisijai reikalavimus ir prašė jį tenkinti. Papildomai paaiškino, kad administracinio nusižengimo pagal ANK sudėtis nėra šios bylos Komisijoje dalykas. duomenys neskelbtini Nutarimas dėl atnaujinimo priimtas dar iki teismo duomenys neskelbtini Nutarties, dar iki tol, kol Departamentas atsiuntė kvietimą į administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimą, kuris, pareiškėjo atstovės teigimu, neįvyko tik dėl to, kad buvo pateiktas pareiškėjo duomenys neskelbtini Skundas. Departamentas turėjo perduoti teismui pareiškėjo duomenys neskelbtini Skundą, net jei vertino, kad juo skundžiamas duomenys neskelbtini Nutarimas dėl atnaujinimo nepažeidė pareiškėjo teisių.

Atsakovas prašo Komisijos pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime paaiškino, kad Departamentas, vykdydamas užsieniečių kontrolę, patikrino duomenis apie UAB „duomenys neskelbtini“ darbuotojus. Tikrinimo metu Departamentas nustatė, kad pareiškėjas, būdamas UAB „duomenys neskelbtini“ (toliau – Bendrovė) direktoriumi, tarpininkavo išduodant leidimus laikinai gyventi trečiųjų šalių piliečiams, kurie buvo atleisti: Asmuo X, atleistas duomenys neskelbtini; Asmuo X, atleistas duomenys neskelbtini; Asmuo X, atleistas duomenys neskelbtini Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 21¹ straipsnio 1 punktą numato, kad darbdavys apie darbo sutarties su užsieniečiu, turinčiu nacionalinę vizą, nutraukimą, apie užsieniečio neatvykimą ar neįdarbinimą, jeigu nuo darbdavio nurodytos dienos, kai užsienietis turėjo atvykti į Lietuvos Respubliką, praėjo daugiau kaip 10 dienų privalo ne vėliau kaip per septynias dienas informuoti Migracijos departamentą. Įstatymo 36 straipsnio 3 dalies 1 punktą numato, kad darbdavys ne vėliau kaip per 7 dienas privalo informuoti Migracijos departamentą apie darbo sutarties su užsieniečiu, turinčiu leidimą laikinai gyventi, nutraukimą, apie užsieniečio neatvykimą ar neįdarbinimą, jeigu nuo darbdavio nurodytos dienos, kai užsienietis turėjo atvykti į Lietuvos Respubliką, praėjo daugiau kaip 10 dienų, arba apie užsieniečio, priimto dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos

reikalaujantį darbą, darbo užmokesčio dydžio sumažėjimą, jeigu darbo užmokesčio dydis tampa mažesnis, negu nustatytas šio Įstatymo 441 straipsnio 1 dalies 1 punkte, arba darbo funkcijos keitimą. Pareiškėjas apie pasikeitusius minėtų užsieniečių duomenis Departamento neinformavo.

ANK 542 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad informacijos apie darbo sutarties su nacionalinę vizą ar leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje turinčiu užsieniečiu nutraukimą, o nustatytais atvejais – apie jo neatvykimą ar neįdarbinimą arba užsieniečio darbo užmokesčio sumažėjimą nepateikimas laiku Departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos užtraukia baudą darbdaviui ar jo įgaliotam asmeniui nuo vieno šimto keturiasdešimt iki šešių šimtų eurų. Departamentas duomenys neskelbtini Nutarime konstatavo, kad pareiškėjas savo neveikimu padarė administracinį nusižengimą, numatytą ANK 542 straipsnio 2 dalyje ir skyrė pareiškėjui administracinę nuobaudą – 370 Eur baudą. Pareiškėjas minėtą nutarimą apskundė. Vilniaus miesto apylinkės teismas duomenys neskelbtini nagrinėdamas pareiškėjo skundą administracinio nusižengimo byloje Nr. duomenys neskelbtini teismo posėdžio metu įpareigojo Departamentą pateikti įrodymus, kad pareiškėjas buvo Departamento Vilniaus skyriaus kviestas žodiniam administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimui iki nutarimo priėmimo ir įrodymus, patvirtinančius pareiškėjo padaryto administracinio nusižengimo sunkinančias aplinkybes. Departamento Kontrolės skyrius, įvertinęs bylos aplinkybes duomenys neskelbtini nutarime Nr. duomenys neskelbtini konstatavo, kad Departamento Vilniaus skyriaus duomenys neskelbtini Nutarimas buvo priimtas pareiškėjui nedalyvaujant ir nutarime nurodant sunkinančias aplinkybes, kurios faktiškai nebuvo nustatytos ir nutarė administracinio nusižengimo nagrinėjimą atnaujinti ir Departamento Vilniaus skyriaus duomenys neskelbtini Nutarimą panaikinti. Departamentas minėtą informaciją Vilniaus miesto apylinkės teismui pateikė duomenys neskelbtini Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini Nutartimi panaikintas Departamento Vilniaus skyriaus duomenys neskelbtini Nutarimas ir byla gražinta Departamentui, įgaliojant atlikti administracinio nusižengimo tyrimą. Atsižvelgiant į minėtas faktines aplinkybes Departamento Kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini Nutarimas nesukėlė pareiškėjui jokių teisinių pasekmių, kadangi Departamento Vilniaus skyriaus duomenys neskelbtini Nutarimas buvo panaikintas ir administracinio nusižengimo tyrimas buvo atnaujintas Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini Nutartimi. Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, Departamento Kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini Nutarimas nepažeidė pareiškėjo teisių. Pareiškėjo atstovė duomenys neskelbtini vizito Departamente metu buvo informuota, kad pareiškėjo skundas dėl Departamento Kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini Nutarimo nebus nagrinėjamas. Minėtos faktinės aplinkybės taip pat patvirtina, kad pareiškėjo atžvilgiu tęsiasi tas pats administracinio nusižengimo tyrimo procesas. Skundžiamu Departamento atsakymu pareiškėjui buvo suteikta aktuali informacija apie jo atžvilgiu tęsiamą administracinio nusižengimo tyrimą. Minėtas Departamento atsakymas yra informacinio pobūdžio pranešimas, kuris neturi jokios įtakos pareiškėjo teisėms ar pareigoms.

Komisijos posėdyje atsakovo atstovas palaikė Departamento poziciją, išdėstyta atsiliepime, ir prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Papildomai paaiškino, kad teises pasekmes pareiškėjui sukėlė teismo duomenys neskelbtini Nutartis, kurios pareiškėjas neskundė.

Bylos dalis nutrauktina, likusioje bylos dalyje skundas tenkintinas iš dalies

Departamento Vilniaus skyrius duomenys neskelbtini Nutarimu Nr. duomenys neskelbtini administracinio nusižengimo byloje ROIK duomenys neskelbtini skyrė 370 Eur baudą pareiškėjui už ANK 542 straipsnio 2 d. numatytą administracinį nusižengimą. Nurodė, kad pareiškėjas, būdamas Bendrovės direktoriumi, tarpininkavo išduodant leidimus laikinai gyventi trečiųjų šalių piliečiams, kurie buvo atleisti: Asmuo X, atleistas duomenys neskelbtini; Asmuo X, atleistas duomenys neskelbtini; Asmuo X, atleistas duomenys neskelbtini Pareiškėjas apie pasikeitusius minėtų užsieniečių duomenis Departamento neinformavo, todėl pažeidė Įstatymo 21¹ straipsnio 1 punktą ir 36 straipsnio 3 dalį.

Pareiškėjas, atstovaujamas advokatės duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini Skundu Vilniaus apylinkės teismui, teikiamu per Departamentą, apskundė duomenys neskelbtini Nutarimą; prašė jį panaikinti ir nutraukti administracinio nusižengimo teiseną pareiškėjo atžvilgiu.

Departamento Kontrolės skyrius duomenys neskelbtini Nutarimu dėl atnaujinimo atnaujino bylos ROIK duomenys neskelbtini administracinio nusižengimo nagrinėjimą ir Departamento duomenys neskelbtini Nutarimą panaikino.

Pareiškėjas, atstovaujamas advokatės Asmuo X, duomenys neskelbtini Skundu Vilniaus miesto apylinkės teismui, teikiamu per Departamentą, apskundė Departamento duomenys neskelbtini Nutarimą dėl atnaujinimo. Prašė jį panaikinti ir nutraukti administracinio nusižengimo teiseną pareiškėjo atžvilgiu.

Vilniaus miesto apylinkės teismas duomenys neskelbtini Nutartimi pareiškėjo skundą tenkino iš dalies. Panaikino Departamento duomenys neskelbtini Nutarimą ir grąžino bylą Departamentui, kurio pareigūnai įgalioti atlikti administracinio nusižengimo tyrimą. duomenys neskelbtini Nutartyje teismas taip pat pasisakė, kad tai, jog Departamentas padarė esminius proceso teisės pažeidimus, nagrinėdamas administracinį nusižengimą, jis iš esmės jau pripažino duomenys neskelbtini priimdamas Nutarimą dėl administracinio nusižengimo bylos atnaujinimo ir skundžiamo nutarimo (Komisijos pastaba: t. y. dėl duomenys neskelbtini Nutarimo) panaikinimo. Pasak teismo, nagrinėjamu atveju susidarė dviprasmiška ir įstatymo nenumatyta procesinė situacija, kai teismas nagrinėja skundą dėl nutarimo, kuris jau yra panaikintas jį priėmusios institucijos sprendimu. Tačiau skundą nagrinėjantis teismas neturi įgaliojimų naikinti ar keisti minėtą duomenys neskelbtini Nutarimą dėl atnaujinimo.

Pareiškėjas, atstovaujamas advokato padėjėjos Asmuo X, duomenys neskelbtini paklausimu kreipėsi į Departamentą ir Vilniaus miesto apylinkės teismą, dėl duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo statuso. Nurodė, kad, vadovaujantis ANK 622, 625 straipsniais, Departamentas, gavęs duomenys neskelbtini Skundą, kurio gavimą patvirtina el. susirašinėjimas, turėjo pareigą jį persiųsti Vilniaus miesto apylinkės teismui. Pareiškėjas nėra sulaukęs žinių dėl Vilniaus miesto apylinkės teismui per Departamentą teikto duomenys neskelbtini Skundo, todėl prašė informuoti apie jo nagrinėjimo statusą.

Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkė duomenys neskelbtini raštu „Dėl pateikto rašto“ Nr. duomenys neskelbtini informavo pareiškėjo atstovę, kad Lietuvos teismų informacinės sistemos duomenimis nustatyta, kad šiuo metu Vilniaus miesto apylinkės teisme nėra nagrinėjamas ir nebuvo gautas duomenys neskelbtini Skundas dėl Departamento duomenys neskelbtini Nutarimo dėl atnaujinimo.

Departamento Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyrius duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl paklausimo nagrinėjimo“ informavo pareiškėjo atstovę, jog Vilniaus miesto apylinkės teismas išnagrinėjo administracinę atsakomybę patraukto Asmuo X skundą dėl Departamento Vilniaus skyriaus vedėjo duomenys neskelbtini Nutarimo. Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini Nutartimi panaikintas Departamento Vilniaus skyriaus duomenys neskelbtini Nutarimas ir byla grąžinta Departamentui, įgaliojant atlikti administracinio nusižengimo tyrimą.

Ginčas kilo dėl Departamento duomenys neskelbtini Rašto, pateikto atsakant į pareiškėjo duomenys neskelbtini paklausimą (pateiktą per atstovę advokato padėjėją Asmuo X), teisėtumo ir Departamento veiksmų ar neveikimo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), ANK nuostatos.

Byloje nėra ginčo, kad Departamento veikla priskirtina viešajam administravimui (VAĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto a) papunktis, 2 dalies 1 punktas). Departamentas, kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje vadovaujasi VAĮ 3 straipsnyje nustatytais viešojo administravimo principais.

Atsakovui taip pat priskirta kompetencija ir administracinių nusižengimų teisenos bylose. Administracinių nusižengimų bylas ne teismo tvarka nagrinėja šio kodekso 589 straipsnyje nurodytos institucijos, kurių pareigūnai atliko administracinio nusižengimo tyrimą ir surašė administracinio nusižengimo protokolą (ANK 615 straipsnio 1 dalis). ANK 589 straipsnio 1 dalies 102 punkte nustatyta,

kad Departamento pareigūnai dėl šiame punkte nurodytų administracinių nusižengimų (įskaitant ir šio kodekso 542 straipsnyje „Nepranešimas apie pasikeitusius užsieniečio duomenis“ nurodyto nusižengimo) pradeda administracinių nusižengimų teiseną, atlieka administracinių nusižengimų tyrimą ir surašo administracinių nusižengimų protokolus (išskyrus šio kodekso 611 straipsnio 4 dalyje nustatytus atvejus).

Vadovaujantis ANK 622 straipsniu, šio kodekso 615 straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų nutarimai administracinių nusižengimų bylose gali būti apskūsti apylinkės teismui pagal institucijos buvimo vietą (1 dalis). Skundas dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje paduodamas per šį nutarimą priėmusią instituciją. Šiai institucijai turi būti pateikta tiek skundo dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje kopijų (nuorašų), kad po vieną būtų galima įteikti visiems šio kodekso 621 straipsnyje nurodytiems asmenims ir nutarimą ne teismo tvarka priėmusiai institucijai, išskyrus atvejus, kai šiems asmenims procesiniai dokumentai įteikiami elektroninių ryšių priemonėmis. Skundas dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje gali būti paduodamas elektroninių ryšių priemonėmis, pašto siunta arba tiesiogiai. Institucija per penkias darbo dienas, jeigu įstatymuose nenustatytas kitas terminas, skundą dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje kartu su byla persiūnčia atitinkamam apylinkės teismui elektroninių ryšių priemonėmis, registruotąją pašto siunta arba pateikia tiesiogiai teismui (2 dalis).

Pagal ANK 625 straipsnio reglamentavimą, nutarimą administracinio nusižengimo byloje ne teismo tvarka priėmusi institucija, nepažeisdama šio kodekso 622 straipsnio 2 dalyje nustatyto termino, gali visiškai ar iš dalies sutikti su skundu dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje, panaikinti skundžiamą nutarimą ir, netaikydama šio kodekso 616 straipsnyje nurodytų procedūrų, priimti naują nutarimą išnagrinėtoje administracinio nusižengimo byloje. Institucijai priėmus naują nutarimą išnagrinėtoje administracinio nusižengimo byloje, šio kodekso 623 straipsnyje nustatytas terminas skaičiuojamas nuo naujo nutarimo priėmimo dienos. Apskundus naują nutarimą išnagrinėtoje administracinio nusižengimo byloje, jį priėmusi institucija negali priimti kito naujo nutarimo ir privalo šio kodekso 622 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka skundą dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje kartu su byla pasiūsti apylinkės teismui.

Skundo dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje priėmimo klausimą sprendžia apylinkės teismas (ANK 626 straipsnio 1 dalis).

Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2000 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 388 „Dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“ (redakcijos, galiojusios 2024 m. lapkričio 20 d. paklausimo metu, t. y. nuo 2023 m. liepos 1 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d.), 10 punkte nustatytos Departamento funkcijos, be kita ko, ir šios: atlieka administracinių nusižengimų tyrimą, surašo administracinių nusižengimų protokolus (10.21 papunktis; nuo 2025 m. sausio 1 d. galiojančios Nuostatų redakcijos atitinkamai 12.4 papunktis); nagrinėja asmenų prašymus, pranešimus ir skundus, priima sprendimus dėl juose keliamų klausimų (10.29 papunktis).

Paties Departamento nustatytoje tvarkoje, t. y. Klientų aptarnavimo Migracijos departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tvarkos aprašo, patvirtinto Departamento direktoriaus 2020 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 3K-319 „Dėl Klientų aptarnavimo Migracijos departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tvarkos aprašo patvirtinimo“, 3.10 ir 4.23 papunkčiuose numatyta viena iš Departamento Lietuvos Respublikos piliečiams ir (ar) užsieniečiams teikiamų paslaugų – klientų informavimas ir konsultavimas.

VAĮ nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskūsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis). VAĮ 2 straipsnio 18

dalyje yra apibrėžta, kad viešasis administravimas – tai teisės aktais reglamentuota viešojo administravimo subjektų veikla, skirta teisės aktams įgyvendinti: administracinis reglamentavimas, administracinių sprendimų priėmimas, teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūra, administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas.

Vadovaujantis VAI 2 straipsnio 1 dalimi, administracinė paslauga suprantama kaip šio įstatymo nurodyta viešojo administravimo veikla, susijusi su dokumentų išdavimu ar informacijos teikimu. Pagal VAI 2 straipsnio 10 dalį prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. To paties įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Pagal VAI 19 straipsnio 1 dalies 2 punktą, prie administracinių paslaugų priskiriama ir viešojo administravimo subjekto veiksmai išduodant teisės aktų nustatytus dokumentus su valstybės registruose, valstybės informacinėse sistemose, archyvuose ar paties viešojo administravimo subjekto turima informacija.

Taisyklės reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų (1 punktas). Taisyklių 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 punktą, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1 – 45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Atsakyme į prašymą asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, vadovaujantis VAI 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (Taisyklių 47 punktas).

„Į prašymą ar skundą paprastai atsakoma tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas ar skundas. Jeigu asmens prašyme ar skunde buvo nurodytas būdas, kuriuo asmuo pageidauja gauti atsakymą, atsakoma nurodytu būdu. <...>“ (Taisyklių 42 punktas).

Pagal Taisyklių 44 punktą, atsakymas į prašymą ar skundą, siunčiamas naudojant elektroninių ryšių priemones, turi būti pasirašytas institucijos vadovo arba jo įgalioto asmens kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuotas naudojant tokias informacines technologijas, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą, išskyrus atvejus, kai pagal Taisyklių 18 punktą į prašymus ar skundus atsakoma iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią institucijos darbo dieną – šiais atvejais institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu atsakoma iš institucijos darbuotojo jam institucijos suteikto elektroninio pašto.

Iš nurodyto teisinio reglamentavimo matyti, kad Departamentas veikia kaip viešojo administravimo subjektas, o taip pat ir kaip institucija, ne teismo tvarka nagrinėjanti administracinių nusižengimų bylas. Atsakovas turi veikti pagal galiojančią teisinę reguliavimą bei pagal suteiktą kompetenciją ir gali priimti tik tokius sprendimus, kuriuos teisės aktai jį įgalina priimti. Taigi prašymas dėl informacijos pateikimo yra prašymas suteikti administracinę paslaugą, o institucijai nustatyta pareiga šią paslaugą suteikti arba, atsisakant ją suteikti, nurodyti aiškius teisės aktais pagrįstus motyvus. Departamentas, siųsdamas atsakymą elektroninių ryšių priemonėmis į raštu gautą prašymą, ir turi atsakyti raštu, pasirašytu kvalifikuotu elektroniniu parašu institucijos vadovo arba įgalioto asmens pasirašytu raštu.

VAI 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2012 m. balandžio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-1978/2012). Gero administravimo principas suponuoja tai, kad viešojo

administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (žr., pvz., LVAT 2015 m. birželio 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015). Išsamumo principas, reglamentuotas VAĮ 3 straipsnio 5 punkte, reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Vieno langelio principas reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas ar skundas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą ar skundą nagrinėja ir informaciją iš savo struktūrinių padalinių, pavaldžių subjektų, prireikus ir iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą ar skundą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimančias viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą ar skundą padavusio asmens (VAĮ 3 straipsnio 13 punktas).

LVAT praktikoje yra konstatuota, jog skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (LVAT 2012 m. rugsėjo 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS662-538/2012). Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-97/2012, 2024 m. spalio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-5660-552/2024). Įstaigos: 1) privalo teikti disponuojamą informaciją; 2) atsisakyti teikti informaciją gali tik įstatymo nustatyta tvarka (paisydamos teisės aktais nustatytą apribojimą) (LVAT 2016 m. lapkričio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1865-492/2016; 2017 m. birželio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-604-438/2017; 2018 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-58-822/2018).

Bylos duomenimis, pareiškėjas duomenys neskelbtini paklausimu „Dėl Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos duomenys neskelbtini pateikto skundo dėl duomenys neskelbtini nutarimo dėl administracinio nusižengimo Nr. duomenys neskelbtini administracinio nusižengimo byloje ROIK: duomenys neskelbtini nagrinėjimo statuso“ kreipėsi, be kita ko, ir į atsakovą, siekdamas gauti informaciją dėl duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo statuso. Nurodė, kad, vadovaujantis ANK 622, 625 straipsniais, Departamentas, gavęs pareiškėjo duomenys neskelbtini Skundą, kurio gavimą patvirtina el. susirašinėjimas, turėjo pareigą jį persiųsti Vilniaus miesto apylinkės teismui. Pareiškėjas nėra sulaukęs žinių dėl Vilniaus miesto apylinkės teismui per Departamentą teikto duomenys neskelbtini Skundo, todėl prašė informuoti apie jo nagrinėjimo statusą. Taigi iš nurodyto paklausimo galima aiškiai ir nedviprasmiškai suprasti, kad pareiškėjas Departamento klausė dėl duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo statuso.

Skundžiamu Raštu Departamentas atsakė: „Informuojame, kad Vilniaus miesto apylinkės teismas išnagrinėjo administracinėn atsakomybėn patraukto Asmuo X skundą dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus skyriaus vedėjo duomenys neskelbtini nutarimo administracinio nusižengimo byloje Nr. duomenys neskelbtini (ROIK duomenys neskelbtini). Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini nutartimi Nr. duomenys neskelbtini panaikintas Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus skyriaus duomenys neskelbtini nutarimas administracinio nusižengimo byloje Nr. duomenys neskelbtini (RIOK duomenys neskelbtini) ir byla grąžinta Migracijos departamentui įgaliojant atlikti administracinio nusižengimo tyrimą.“ Nurodė šio Rašto apskundimo tvarką pagal VAĮ 14 straipsnio reikalavimus.

Rašytinė bylos medžiaga patvirtina, jog Rašte minimas duomenys neskelbtini Nutarimas buvo skundžiamas duomenys neskelbtini Skundu, kurį teismas išnagrinėjo duomenys neskelbtini Nutartimi ir, kaip teisingai atsakė Departamentas Rašte, teismas panaikino Departamento duomenys neskelbtini Nutarimą ir grąžino bylą Departamentui, kurio pareigūnai įgalioti atlikti administracinio nusižengimo tyrimą. Visgi iš skundžiamo Rašto turinio akivaizdu, kad Departamentas šiuo Raštu visiškai nepasisakė apie pareiškėjo kito skundo, t. y. duomenys neskelbtini Skundo (pateikto dėl duomenys neskelbtini Nutarimo dėl atnaujinimo nugincijimo) nagrinėjimo statusą. Dar daugiau, iš teismo duomenys neskelbtini Nutarties turinio aiškiai suprastina, jog šioje administracinio nusižengimo byloje teismas

nesprendė dėl duomenys neskelbtini Nutarimo dėl atnaujinimo teisėtumo ir pagrįstumo („Nagrinėjamu atveju susidarė dviprasmiška ir įstatymo nenumatyta procesinė situacija, kai teismas nagrinėja skundą dėl nutarimo, kuris jau yra panaikintas jį priėmusios institucijos sprendimu. Tačiau skundą nagrinėjantis teismas neturi įgaliojimų naikinti ar keisti minėtą duomenys neskelbtini Migracijos departamento nutarimą“ (duomenys neskelbtini Nutarties motyvuojamoji dalis)). Komisija sutinka su pareiškėjo atstovės Komisijos posėdžio metu išsakytu, kad duomenys neskelbtini Nutarimo dėl atnaujinimo teisėtumo ir pagrįstumo klausimas nebuvo teismo bylos dalyku, t. y. teismas duomenys neskelbtini Nutarties rezoliucinėje dalyje dėl minėto nutarimo nepasisakė.

Atsakovui atsiliepiame nurodžius, kad pareiškėjo atstovė duomenys neskelbtini vizito Departamente metu buvo informuota apie tai, jog pareiškėjo skundas dėl Departamento duomenys neskelbtini Nutarimo dėl atnaujinimo nebus nagrinėjamas, pažymėtina, kad pareiškėjo raštu paklausimas pateiktas vėliau – duomenys neskelbtini Tai patvirtina ir paties skundžiamo Rašto turinys, kad Departamente gautas pareiškėjo būtent duomenys neskelbtini paklausimas dėl skundo nagrinėjimo statuso. Kaip aukščiau jau minėta, pagal Taisyklių 35, 42, 44 punktų, 45.1 papunkčio reikalavimus ir, atsižvelgiant į LVAT praktiką dėl VAI įtvirtintų viešojo administravimo principų taikymo, pareiškėjas turi teisę gauti raštu atsakymą, kuriuo jam būtų suteikta išsami, tiksli ir objektyvi prašoma informacija arba motyvuotai atsisakoma ją suteikti.

Atsižvelgus į faktines šio administracinio ginčo bylos aplinkybes ir ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, pareiškėjo ginčijamas Raštas laikytinas teisėtu, nėra įrodyta, kad Rašte būtų pateikta neteisinga informacija, atitinkamai naikinti jo pareiškėjo skunde Komisijai nurodytais argumentais Komisija neturi teisinio pagrindo. Tuomet pareiškėjo skundo reikalavimas dėl Rašto panaikinimo yra atmestinas. Tačiau, atsižvelgus į tai, kad, pareiškėjo duomenys neskelbtini paklausimo prašymas būtent dėl duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo statuso Departamento Raštu nebuvo išnagrinėtas ir į tai liko neatsakyta, šiame kontekste pažymėtina, kad pareiškėjo teisė į tinkamą duomenys neskelbtini paklausimo išnagrinėjimą bei motyvuoto atsakymo gavimą buvo pažeista, atitinkamai, vadovaujantis anksčiau minėtomis VAI ir Taisyklių nuostatomis, įskaitant ir išsamumo principu, atsakovas įpareigojamas atsakyti pareiškėjui į jo duomenys neskelbtini paklausimo esmę, suteikiant informaciją apie būtent duomenys neskelbtini Skundo nagrinėjimo statusą. Jeigu Departamentas spręstų tokios informacijos nesuteikti, tai toks atsisakymas turi būti motyvuotas (Taisyklių 45.1 papunktis).

Komisija iš pareiškėjo skundo jai turinio ir suformuluoto reikalavimo „tuo atveju, jeigu paaiškėtų, kad dėl duomenys neskelbtini skundo nebuvo imtasi įstatyme numatytų veiksmų dėl skundo išnagrinėjimo, įpareigoti Departamentą imtis įstatyme numatytų veiksmų dėl pareiškėjo duomenys neskelbtini skundo – duomenys neskelbtini skundą perduoti nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui“, taip pat ir iš Komisijos posėdyje pareiškėjo atstovės išdėstytų argumentų (ANK reglamentuota, kad Departamentas per 5 darbo dienas turi imtis veiksmų. Departamentas turėjo perduoti teismui pareiškėjo duomenys neskelbtini Skundą, net jei vertino, kad juo skundžiamas duomenys neskelbtini Nutarimas dėl atnaujinimo nepažeidė pareiškėjo teisių) sprendžia, kad pareiškėjas iš esmės siekia, jog Departamentas būtų įpareigotas atlikti išimtinai su administracinio nusižengimo teise susijusius veiksmus.

LVAT praktikoje ne kartą konstatuota, kad reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus yra reiškiamas tada, kai tam tikra institucija neatlieka veiksmų pagal savo kompetenciją, vilkina ar atsisako juos atlikti. Tokiu atveju paprastai iš esmės yra skundžiamas tam tikras institucijos neveikimas (žr., pvz., 2006 m. spalio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-6-351/2006; 2013 m. balandžio 9 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-444-387/2013; 2014 m. birželio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁸⁵⁸-442/2014). Taigi, skundą teismui, reiškiant reikalavimą įpareigoti atsakovą atlikti tam tikrus jo kompetencijai priskirtinus veiksmus, asmuo gali pateikti tik tuo atveju, jeigu jo atžvilgiu yra priimtas šio administravimo subjekto atsisakymas atlikti prašomus veiksmus ar viešojo administravimo subjektas vilkina prašomą atlikti veiksmų atlikimą. Tokiu atveju pareiškėjui kyla pareiga skunde teismui paminėtus reikalavimus suformuluoti ir nurodyti konkrečias aplinkybes, kuriomis jie yra grindžiami (ABTĮ 24 straipsnio 2 dalies 7 ir 8 punktai). Jei atsakovas atsisako priimti administracinį aktą ar atlikti veiksmą, nurodydamas tokio atsisakymo priežastis, šis atsisakymas negali būti vertinamas kaip

neveikimas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2003 m. birželio 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁸-406/2003). Viešojo administravimo subjekto vilkinimu atlikti veiksmus yra suprantamas toks šio asmens neveikimas, kai viešojo administravimo subjektas nepriima sprendimo (teigiamo arba neigiamo) prašomu išspręsti klausimu per įstatymo nustatytą terminą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. sausio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁶⁰²-84/2012).

Administracinio nusižengimo teiseną iš esmės yra reglamentuojama ATPK (Komisijos pastaba: dabar ANK) normomis, kurios apibrėžia asmens patraukimo atsakomybėn, bylos iškėlimo, administracinio pažeidimo tyrimo, bylos nagrinėjimo ir kt. procedūras, taip pat teisenoje dalyvaujančius subjektus; administracinių teisės pažeidimų bylose priimamus sprendimus, jų įforminimą, apskundimą, vykdymą ir kt. Išdėstyti argumentai leidžia daryti išvadą, kad administracinių teisės pažeidimų (Komisijos pastaba: dabar administracinių nusižengimų) teiseną ir joje dalyvaujantys subjektai nepatenka į viešojo administravimo sistemą (žr., pvz. LVAT 2003 m. gruodžio 15 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A4-689-03).

Nagrinėjamu atveju, kadangi skundas dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje teikiamas Vilniaus miesto apylinkės teismui per Departamentą (ANK 622 straipsnio 2 dalis), pareiškėjui duomenys neskelbtini elektroniniu būdu pateikus Departamentui duomenys neskelbtini Skundą (skundo Komisijai priedas Nr. 4), per 5 darbo dienas (nei vėliau) šis skundas nebuvo perduotas teismui (ANK 622 straipsnio 2 dalis), nebuvo ir Departamento panaikintas pareiškėjo skundžiamas duomenys neskelbtini Nutarimas dėl atnaujinimo (ANK 625 straipsnis).

Komisija sprendžia, kad šiuo atveju turėjo būti atliekama specialiųjų teisės aktų (ANK) reglamentuojama asmens skundo perdavimo teismui, jeigu nutarimą administracinio nusižengimo byloje ne teismo tvarka priėmusi institucija nesutinka su skundu, jo (skundo) priėmimo, nagrinėjimo procedūra ir priimtas procesinis sprendimas, kuriuo įforminamas pareiškėjo skundo priėmimo, išnagrinėjimo rezultatas. Jei nutarimą administracinio nusižengimo byloje ne teismo tvarka priėmusi institucija visiškai ar iš dalies sutinka su skundu, procedūra taip pat reglamentuota ANK (625 straipsnis). Nors Departamentas atsiliepime nurodė, kad duomenys neskelbtini Nutarimas dėl atnaujinimo nesukėlė pareiškėjui jokių teisinių pasekmių, kadangi duomenys neskelbtini Nutarimas buvo panaikintas ir administracinio nusižengimo tyrimas buvo atnaujintas Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini Nutartimi, tačiau byloje nėra įrodymų, kad pats Departamentas būtų panaikinęs savo duomenys neskelbtini Nutarimą. Tokių duomenų nebuvo nurodyta ir Komisijos posėdyje. Savaiame duomenys neskelbtini Nutarimas dėl atnaujinimo netampa negaliojančiu, o, kaip jau anksčiau minėta, Vilniaus miesto apylinkės teismo duomenys neskelbtini Nutartimi išnagrinėtos administracinio nusižengimo bylos dalyku nebuvo duomenys neskelbtini Nutarimo dėl atnaujinimo teisėtumo ir pagrįstumo klausimas, todėl šioje byloje (duomenys neskelbtini Nutarties motyvuojamojoje dalyje) teismas aiškiai nurodė, kad neturi įgaliojimų naikinti ar keisti duomenys neskelbtini Nutarimą dėl atnaujinimo.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas kreipėsi į Komisiją dėl atsakovo neveikimo, pageidaudamas, jog atsakovas būtų įpareigotas atlikti tam tikrus veiksmus, priskirtinus administracinių nusižengimų teisenai. Įvertinus pareiškėjo skunde suformuluotą reikalavimą, ginčo šalių paaiškinimus, išdėstytus procesiniuose dokumentuose, pasakytus Komisijos posėdyje, Komisija konstatuoja, kad pareiškėjo skunde keliamu reikalavimu siekiamos teisinės pasekmės siejamos ne su viešojo administravimo sritimi, o su veiksmais (neveikimu) administracinio nusižengimo teisenoje.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog Komisija, be kita ko, nagrinėja skundus dėl centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų (Komisijos pastaba: administracinių sprendimų VAĮ 2 straipsnio 5 dalies prasme) ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. IAGNTĮ 1 straipsnio 1 dalyje, 2 straipsnio 1 dalyje yra akcentuota Komisijos veiklos sritis ikiteisimine tvarka nagrinėjant viešojo administravimo srityje kilusius ginčus, t. y. skundus dėl viešojo administravimo subjektų priimtų

individualių administracinių aktų ar veiksmų (neveikimo) teisėtumo. Komisija nenagrinėja jos kompetencijai nepriskirtų ginčų.

Pagal IAGNTĮ 5 straipsnio 3 dalį, Komisija ir jos teritoriniai padaliniai taip pat nesprenžia Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 18 straipsnyje, 20 straipsnio 2, 3 dalyse ir 21 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytų administracinių ginčų (bylų) (1 punktas); administracinių ginčų, kuriems nagrinėti įstatymai nustato kitokią ikiteisminio ginčų nagrinėjimo tvarką (2 punktas).

Vadovaujantis ABTĮ 18 straipsnio 1 dalimi, administraciniai teismai nesprenžia bylų, kurios yra priskirtos Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo kompetencijai, taip pat bylų, priskirtų bendrosios kompetencijos arba kitiems specializuotiems teismams.

LVAT yra nurodęs, kad administracinis teismas nagrinėja administracines bylas dėl ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, kurie atsiranda, be kita ko, valstybės institucijoms atliekant viešąjį administravimą, ir nesprenžia bylų dėl ginčų, kylančių iš kitokių, ne administracinių, teisinių santykių (2020 m. gruodžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-786-520/2020). Administracinių nusižengimų teisenoje pareigūnų atliekami veiksmai nėra viešasis administravimas, ši teiseną yra vykdoma ir jos metu procesiniai veiksmai atliekami pagal ANK, pagal kurį administracinio nusižengimo teisenoje priimami sprendimai revizuojami bendrosios kompetencijos teisme (žr., pvz., Specialiosios teisėjų kolegijos 2014 m. rugpjūčio 1 d. nutartį teisingumo byloje Nr. T-85/2014, 2015 m. sausio 23 d. nutartį teisingumo byloje Nr. T-10/2015, 2016 m. birželio 21 d. nutartį teisingumo byloje Nr. T-30/2016, 2020 m. liepos 7 d. nutartį teisingumo byloje Nr. T-57/2020; LVAT 2017 m. rugsėjo 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-549-822/2017, 2017 m. spalio 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-874-662/2017). LVAT 2023 m. sausio 4 d. nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. eAS-21-821/2023, taip pat pasisakė, kad visi administracinį nusižengimą tiriančio pareigūno sprendimai, priimti administracinio nusižengimo teisenos metu, yra teisingi bendrosios kompetencijos teismui, nes administracinis teismas nagrinėja bylas dėl sprendimų, priimtų viešojo administravimo srityje, o bylos dėl administracinį nusižengimą tiriančių pareigūnų sprendimų nepriskirtinos administracinio teismo kompetencijai (Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 12 straipsnio 3 dalis).

Taigi, vadovaujantis aptartu teisiniu reglamentavimu, atsižvelgiant į nurodytą LVAT praktiką, Komisijai suteikta teisė nagrinėti ne bet kokius ginčus, o tik kilusius būtent viešojo administravimo srityje, t. y. administracinius ginčus dėl viešojo administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų (Komisijos pastaba: administracinių sprendimų VAĮ 2 straipsnio 5 dalies prasme) ar veiksmų (neveikimo) viešojo administravimo srityje teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus, jeigu tie administraciniai ginčai nepriskirtini nagrinėti tik administracinių teismų kompetencijai ABTĮ nustatyta tvarka, arba jeigu minėtiems ginčams įstatymai nenustato kitokios ikiteisminio ginčų nagrinėjimo tvarkos. Komisija, be kita ko, nenagrinėja ir nesprenžia ginčų, kurie teisingi bendrosios kompetencijos teismui.

Komisija, įvertinusi nustatytas aplinkybes ir vadovaudamasi aptartu teisiniu reguliavimu, konstatuoja, kad pareiškėjas Komisijai pateiktu skundo reikalavimu „tuo atveju, jeigu paaiškėtų, kad dėl duomenys neskelbtini skundo nebuvo imtasi įstatyme numatytų veiksmų dėl skundo išnagrinėjimo, įpareigoti Departamentą imtis įstatyme numatytų veiksmų dėl pareiškėjo duomenys neskelbtini skundo – duomenys neskelbtini skundą perduoti nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui“ nekelia reikalavimų dėl pareiškėjo subjektinių teisių pažeidimo viešojo administravimo srityje. Pareiškėjo reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus yra išimtinai susijęs su atsakovo Departamento veiksmais administracinio nusižengimo teisenoje, reglamentuotais pagal ANK nustatytas proceso teisės normas, todėl nurodyto pareiškėjo skundo reikalavimo nagrinėjimas ir atsakovo veiksmų teisėtumo vertinimas šioje bylos dalyje nepatenka į Komisijos kompetenciją, nustatytą IAGNTĮ 5 straipsnyje.

IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyta, kad Komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu byla nepriskirtina Komisijos kompetencijai.

Esant tokioms aplinkybėms, bylos dalis dėl pareiškėjo skundo reikalavimo, tuo atveju, jeigu paaiškėtų, kad dėl pareiškėjo duomenys neskelbtini Skundo nebuvo imtasi įstatyme numatytų veiksmų dėl skundo išnagrinėjimo, įpareigoti atsakovą imtis įstatyme numatytų veiksmų dėl pareiškėjo duomenys

neskelbtini Skundo – duomenys neskelbtini Skundą perduoti nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui, nutrauktina, nes nepriskirtina Komisijos kompetencijai (IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punktas).

Pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją (30 straipsnio 1 dalis), asmuo, kurio konstitucinės teisės ar laisvės pažeidžiamos, turi teisę kreiptis į teismą. Pažymėtina, kad Kauno apygardos teismo 2024 m. vasario 21 d. nutartyje, priimtoje administracinio nusižengimo byloje Nr. AN2-33-737/2024, šis teismas pasisakė, jog „ANK 626 straipsnio 3 dalyje nėra nustatyta, kad skundą dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje galima būtų iš karto (nenustačius termino trūkumams pašalinti) atsisakyti priimti, jeigu jis paduotas tiesiogiai teismui, t. y. nesilaikius ANK 622 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos. <...> akivaizdu, kad institucija neįvykdė ANK 622 straipsnio 2 dalies reikalavimų ir nepersiuntė administracinio nusižengimo bylos teismui. Atkreiptinas dėmesys, jog šiuo atveju pareiškėjui pirmos instancijos teismo nurodymas laikytis įstatymo reikalavimo ir skundą paduoti per nutarimą priėmusią instituciją laikytinas formaliu, nes iš institucijos veiksmų akivaizdu, kad tokiu būdu pareiškėjas negali realizuoti savo teisės kreiptis į teismą“. Minėtoje teismo byloje asmens veiksmai, kai jis skundą dėl institucijos priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje panaikinimo padavė tiesiogiai pirmosios instancijos bendrosios kompetencijos teismui, aukštesnės instancijos teismo buvo laikyti tinkamais. Atitinkamai, kaip pareiškėjui, atstovaujama profesionalių teisininkų, jau yra žinoma iš Komisijos narės duomenys neskelbtini sprendimo dėl skundo trūkumų pašalinimo Nr. duomenys neskelbtini, pareiškėjas, siekdamas jo realios ir operatyvios teisių gynybos bendrosios kompetencijos teisme (t. y. duomenys neskelbtini Skundo duomenimis – duomenys neskelbtini Nutarimo dėl atnaujinimo panaikinimo ir administracinio nusižengimo teisenos pareiškėjo atžvilgiu nutraukimo), turi teisę įsivertinti ir apsispręsti dėl pareiškėjo interesus atitinkančio teisių gynybos būdo. Taigi aptariamame kontekste šis Komisijos sprendimas nėra kliūtis pareiškėjui realizuoti savo konstitucinę teisę kreiptis į teismą (pvz., į Vilniaus miesto apylinkės teismą dėl administracinį nusižengimą tiriančio Departamento pareigūno veiksmų (sprendimo) ar neveikimo administracinio nusižengimo teisenoje).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktais, 2 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Bylos dalį dėl pareiškėjo Asmuo X skundo reikalavimo, tuo atveju, jeigu paaiškėtų, kad dėl pareiškėjo duomenys neskelbtini skundo nebuvo imtasi įstatyme numatytų veiksmų dėl skundo išnagrinėjimo, įpareigoti atsakovą Migracijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos imtis įstatyme numatytų veiksmų dėl pareiškėjo duomenys neskelbtini skundo – duomenys neskelbtini skundą perduoti nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui, nutraukti.

Įpareigoti atsakovą Migracijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos atsakyti pareiškėjui Asmuo X į jo duomenys neskelbtini paklausimo esmę, suteikiant informaciją apie duomenys neskelbtini skundo dėl atsakovo duomenys neskelbtini nutarimo, priimto dėl administracinio nusižengimo Nr. duomenys neskelbtini administracinio nusižengimo byloje ROIK: duomenys neskelbtini, nagrinėjimo statusą.

Kitą pareiškėjo Asmuo X skundo dalį atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkas

Vytautas Kurpuvesas

Komisijos nariai

Inga Morkvėnienė

